

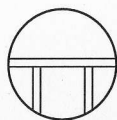
Libris.RO

Respect pentru oameni si carti

FLORINA MAMINA

CASA DE LÂNGĂ POD

ROMAN

Editura PASTEL,
Braşov, 2016

Argument	7
Cu toate că, de felul său, Tudor vorbea mai puțin	9
Nea Dumitru, fratele cel mare al Tomii	17
Nenea Toma de sub tei.....	21
Gheorghe al Comănelii, tot din Dumbrăvița Bârsei,.....	24
Timpul a trecut	28
Vorbele unui cântec spun că nu se vinde casa părintească.....	31
A trecut ceva timp.....	38
Când își mai găsea momente de răgaz	40
Ofta bătrânul și mai trăgea din țigara uitată, gata să se stingă.....	42
Tresare nenea Toma de sub tei, iar	47
Peste drum de nenea Toma, dincolo de vale.....	49
Și din nou, pe chipul lui nenea Toma, se arată un zâmbet.....	53
Tot trecând prin minte ba una, ba alta	59
Cum anotimpurile urmează unul după altul, în tr-o ordine prestabilită, de când lumea.....	61
Timpul.....	63
Privită de la distanță, să zicem de pe podul ce se află nu departe de ea	64

Cu toate că, de felul său, Tudor vorbea mai puțin, nu prea își deschidea sufletul, i se mai întâmpla așa câteodată să se lase furat de amintiri și atunci îi povestea Marei despre ai săi și despre copilărie, dezvăluind, în astfel de momente, valențe ale sufletului pe care ea nu i le bănuise până atunci.

Spunea, despre satul lui, că ar fi fost demult proprietatea lui Neagoe Basarab și că, la întemeierea sa, ar fi fost un sat de macedoneni, care își spuneau „țințari”, iar mai târziu numele de Țânțari i s-ar fi tras de la acest amănunt.

Oamenii, din partea locului, sunt de felul lor mai aprigi și mai iuți, întunecați la chip, mai arși de soare. Iar satul, așezat între coline verzi, este traversat de un pârâu care se varsă în apa Bârsei și locuitorii îl numesc vale. Se mai spune și că numele de Țânțari i s-ar fi tras și de la cele două lunci, *Lunca din deal* și *Lunca din vale*, în care băltea apa și, pe timp de vară, se făceau acolo adevărate colonii de țânțari.

Denumirea, ce i-a fost dată mai târziu satului, este Dumbrăvița și ea se leagă de faptul că, în anotimpurile calde, întreaga localitate este străjuită de o dumbravă verde și răcoroasă. Nu departe, se arată Măgura Codlei care, după cum se îmbracă, sau nu, în veșminte de ceață, le spune localnicilor cum va fi vremea în zilele ce urmează.

Bătrânii satului purtau cu ei, în suflet, istoria zbuțuită a acestor locuri, iar Tudor își mai amintea adeseori de bunicul după tată, care cânta încet, cu privirea pierdută undeva, în jarul din sobă, o doină din vremea când era el cătană: *M-a luat neamțu' cătană / La pușcă de bună samă / Io la pușcă n-am fo' bunu' / Și m-a dat neamțu' la tunu'.*

În acte, bunicul se chema Demeter, căci așa era rânduiala pe atunci, în vremea aceea, locurile aflându-se sub ocupație străină.

Se mai povestea că, la intrarea rușilor în sat, în timpul celui de-al doilea război mondial, bătrânul și-a ascuns nora în podul cu fân, că era tare frumoasă. Soldații i-au pus bătrânului pistolul la tâmplă și i-au strigat: *Davai, hazeaica!* Însă bunicul a ridicat din umeri și a ținut-o așa până când ei s-au plictisit și au plecat.

Când una dintre femeile din familie a vrut să se boteze la o altă religie, a luat-o de mână și a dus-o la pârau ce trece prin sat, unde a întrebat-o cu glasul aspru:

– Tu, fata noastră, acolo zâci tu că-i apa Iordanului, unde se scaldă ghibolii?

Femeia și-a plecat rușinată capul și nici măcar nu mai voia să își aducă aminte de cele întâmplate atunci.

Avea trei copii bătrânul, pe Dumitru, pe Lința și pe Toma, tatăl lui Tudor.

Toma s-a însurat când avea treizeci de ani cu Măria, mult mai tânără decât el, avea doar șaisprezece ani, încât a fost nevoie de o dispensă de la preot, căci altfel nu se puteau cununa. Când l-a născut pe Tudor, Măria avea șaptesprezece ani. Era tare frumoasă și Toma o privea de parcă i se topea sufletul, mândru că a luat-o de nevastă. După o zi întreagă de lucru, și acasă, și la câmp, femeii tinere tot îi mai ardea de joacă, iar omul ei o privea cu înțelegere, încercând adeseori să-i ascundă poznele față de bătrânul care era om aspru și nu îngăduia multe, din cele ce îi păreau nepotrivite omului așezat la casa lui.

Dincolo de grădina lor, se ridica dealul cimitirului și femeii i-a venit gândul să facă într-o noapte pe strigoii.

– Hai cu mine, să vezi ce n-ai mai văzut! i-a spus ea și bărbatul a mers, deși la început el s-a împotrivit.

– Stăi locului, a zis supărat, că acu' ești boreasă, nu mai ești fată mare, ce-ți veni?

– Ba, hai, Tomo, hai cu mine, că eu tot mă duc și sângură, dacă nu vii!

– Bine, a zis el supărat, căci nu-i era la îndemână s-o lase noaptea singură în cimitir, iar femeia, dacă zicea că așa face, apoi cu siguranță așa făcea.

Se uita la ea și nu-i venea să creadă cum își înfășura Măria lui tot trupul într-un cearșaf alb și își mai luase unul, pe care îl flutura deasupra capului către el:

– U-u-u! făcea ea, ca arătările despre care a auzit, dar nu le-a văzut niciodată și nici măcar nu credea în ele.

– Ești nebună de tot, i-a zis supărat, însă femeia s-a făcut că nu-l aude și atunci a ieșit după ea, măcar să plece repede, să nu se scoale ai bătrâni, că nu știa ce le-ar fi putut spune. Au sărit gardul în cimitir că, dacă mergeau pe drum, întâlneau lume și-i lua de nebuni, sau cine mai știe ce ieșea.

– Dacă ar fi măcar Anu' Nou, aș crede că merg cu mascații, a mai bombănit el.

– Ce spui tu? a întrebat Măria din mers și s-a pierdut după cruci, nemaiășteptând vorbele lui.

De acolo, s-a ițit când el nu se aștepta și din nou a făcut: U-u-u-u! și a fluturat din cearșaf, că lui i-a sărit inima, cu toate că știa cine e.

– Iote, că plecai cu strigoii! Tu n-ai minte Mărie, Mărie, ce să mă știi face eu cu tine?

Dar femeia râdea și părea că joacă printre cruci.

– Doamne, iartă-mă! a șoptit omul, credincios de felul său, și s-a închinat iute.

Cerul s-a întunecat de nori și părea negru ca de smoală. În jur, nu prea se vedea bine, decât când apucați să te obișnuiești cu întunericul. Femeia lui nu se mai auzea și nici n-o mai vedea.

– Mărie, a strigat omul încet, să nu-l audă alții, dar nu i-a răspuns nimeni. Tu, Mărie, unde ești?

Din drum, s-a auzit dintr-odată zgomot de roți și îndemnul blând al unui om care mâna caii. Se vede că cineva întârziase pe undeva cu treabă și acum se întorcea acasă. După glas, nu-l cunoștea cine putea să fie, și nici nu l-ar fi interesat în clipa aceea dacă *strigoii* n-ar fi ieșit chiar atunci la vedere și n-ar fi alergat către gardul cimitirului, pe care s-a urcat dintr-o săritură și tot dintr-o săritură s-a lăsat în mijlocul drumului, în fața cailor, care au scos atunci din gâtlejurile lor, gătuite de spaimă, un nechezat subțire și ascuțit, ridicându-se pe picioarele dinapoi, mai – mai să răstoarne căruța. Omul de-abia i-a ținut, smucind de hățuri și nici nu i s-a deschis gura să-i liniștească, parcă i se luase glasul și n-a mai auzit decât cum *strigoii* făcea: *Uuuu!* și l-a văzut cum flutura din cearșaf deasupra capului.

Tomii i-a fost rușine să iasă și el în drum, aștepta să vadă ce mai face Măria și să-i sară în ajutor dacă s-ar fi dat la ea cineva. Bărbatului din căruță, i-a revenit glasul și a întrebat supărat care e acolo:

– Care ești, mă? Care ești, că făcui pe mine de frică, fiți-ar capu' al dracului!

Arătarea a chicotit de râs și a sărit gardul la loc, apoi s-a întors și a mai făcut o dată: *Uuuu!* spre el, și i-a fluturat din cearșaf, că omul a trecut biciușca în mâna cealaltă și s-a închinat grăbit.

De unde o fi știut el că *strigoii* era Măria Tomii nu s-a aflat, dar, de la o vreme, a început să povestească prin sat, oamenilor, cum l-a speriat femeia atunci.

Jucăușă de felul ei, Măria, femeie tânără, ce să-i faci! Știa să întoarcă toată casa cu susul în jos și să o pună la loc, atunci când se apuca de treabă.

Iarna, punea războiul în mijlocul camerei, acolo în *căsuță*, cum îi ziceau ei bucătăriei, unde se adunau toți în jurul plitei să se încălzească, și țesea tot timpul, fără odihnă. Nu răbda să nu aibă și ea toate modelele văzute la alte femei. Ținea la cânepa pe care o lucra, cum știa ea mai bine, și tare supărată a fost într-o

vară, când a venit valea umflată după ploi și era să-i ducă toată cânepa pusă la muiat. Atunci Toma, omul ei, nu a vrut să intre în apă, așa că nu a vrut el, și femeia, plângând, a stat multă vreme în apă rece până la mijloc să prindă cânepa, să n-o ducă apa și a pus-o la adăpost.

Toma stătea pe mal și numai se uita la ea. Ce fusese atunci în capul lui, femeia nu putea ști, doar că după aceea Măria s-a îmbolnăvit rău și au crezut că și moare. Bărbatului atunci i-a cam sărit inima de la locul ei, că îi era dragă Măria lui și nu-i era totuna dacă ar fi pierdut-o.

Socrul, fie iertat, nenea Dumitru, era cam aspru și socotit la bani. Ținea toate posturile și din credință, dar mai ales *să mai cruțe ai bani*, că tare iute se mai duceau...

Așa că, de îndată ce începea postul *fie al de Crăciun, fie al de Paști, ori de Sântă Mărie*, după cum aveau, făceau mâncare de post, din varză, din fasole, din „*gogoașe*” ori *picioici*, așa le ziceau ei în sat cartofilor, și uneori chiar fierbeau o supă din semințe de dovleac.

Supa aia era chinul Măriuței, că ea nu mai mâncase așa ceva și *nu-i plăcea neam...* adică deloc.

– Auzi, Tomo, îi spunea tânăra femeie omului ei, ce mă fac io că nu mai poci de foame? Când mă gândesc cât mai e până la Sântă Mărie mă apucă năcazu' al mare și îmi vine să mă iau cu mâinile de cap.

Bărbatul râdea pe sub mustăți și nu știa ce ar fi putut face mai mult pentru ea, nu-i dădea prin cap, doar că femeia lui nu era de ici de colo, avea o minte, că te minunai de ce-i trecea prin gând, așa că, într-o zi, numai ce o vede că-i face semn să vină după ea repede și intră în cămară, unde stăteau atârinate la rând câteva hălci mari de slănină afumată.

– Stăi tu de pază, Tomo, i-a zis ea bărbatului, și p-ormă te păzăsc io.